

DATOS IDENTIFICATIVOS

Introdución á Investigación Científica e Métodos de Investigación nas Ciencias Humanas e Sociais

Materia	Introdución á Investigación Científica e Métodos de Investigación nas Ciencias Humanas e Sociais			
Código	V01M130V01101			
Titulación	Máster Universitario en Teatro e Artes Escénicas			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	3	OB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinador/a	López Castedo, Antonio			
Profesorado	López Castedo, Antonio			
Correo-e	alopez@uvigo.es			
Web	http://http://masterartesesceanicas.wordpress.com/			
Descrición xeral	Dado que na actualidade vivimos nun mundo cambiante entreverado de fenómenos cada vez máis complexos e impreceptibles para a sensibilidade normal, un mundo que se define pola aceleración con que se suceden os acontecementos que xeran unha gran cantidade de información e as transformacións tecnolóxicas que se operaron nestes últimos anos, o que xustifica esta materia é unha formación sólida na procura, selección, análise e verificación das fontes e recursos documentais fundamentais para a súa planificación e desenvolvemento da investigación. O obxectivo é que o profesional saiba o que se fai ou o que se prepara na súa propia especialidade. Trátase de engadir a uns coñecementos de base, toda nova información que poida aumentar a súa competencia e o nivel deses coñecementos. Á súa vez, seguir a evolución dos procedementos, técnicas, nuns dominios susceptibles de influír ou modificar os seus métodos de traballo, así como seguir as tendencias e as evolucións posibles. Os coñecementos e competencias académico - profesionais que se poidan adquirir terán un papel relevante na súa capacitación como investigador con independencia do ámbito e perfil profesional no que desenvolva o seu labor no futuro. Introducción á Investigación Científica e Métodos de Investigación nas Ciencias Humanas e Sociais é unha materia obrigatoria que consta de 3 créditos ECTS. Desenvólvese no primeiro cuadrimestre. Proponse un dobre obxectivo: por unha banda, determinar o papel da documentación no contexto da investigación e, por outro, achegar unha relación de fontes documentais esenciais actualmente para levar a cabo investigacións.			

Competencias de titulación

Código	
A1	Capacidad para diseñar y/o desarrollar y/o evaluar proyectos y líneas de investigación
A2	Conocimiento del hecho escénico en una perspectiva histórica y sistémica y de las características que singularizan cada época, movimiento y estilo
A3	Comprensión de la dimensión educativa y sociocultural de las artes escénicas
A8	Conocimiento crítico del desarrollo histórico de la educación teatral y de la pedagogía teatral
B2	Capacidad para desarrollar una visión propia en el ámbito de los estudios dramáticos, escénicos y de pedagogía teatral
B3	Capacidad para programar, redactar y defender un discurso crítico y propio del ámbito de los estudios dramáticos, escénicos y de pedagogía teatral
B4	Sensibilizar al estudiante hacia el contexto cultural y hacia el fenómeno escénico y teatral como marco social

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Tipoloxía	Resultados de Formación e Aprendizaxe
1.- Dominar as habilidades e métodos de investigación relacionados co campo das artes escénicas, animación teatral e desenvolver a capacidade de deseñar, aplicar e avaliar procesos de investigación.	saber saber facer Saber estar / ser	A1 A2 B2 B3 B4
2.- Fomentar o desenvolvemento dos avances tecnolóxicos, así como contribuir ao desenvolvemento social e cultural mediante a integración das técnicas de información da comunicación	saber saber facer Saber estar / ser	A1 A2 B2 B3 B4
3.- Contribuir ao desenvolvemento das tecnoloxías da información e da comunicación no ámbito das artes escénicas, educación e animación cultural.	saber saber facer Saber estar / ser	A2 A8 B2 B3 B4
4.- Ser competente no coñecemento dos métodos cuantitativos e cualitativos da investigación.	saber saber facer Saber estar / ser	A1 A2 B2 B3 B4
5.- Ser competente no dominio das técnicas de colaboración interdisciplinar e on modelos de mellora do ensino-aprendizaxe.	saber saber facer Saber estar / ser	A1 A2 A3 A8 B2 B3 B4

Contidos

Tema	
1.- A DOCUMENTACIÓN NO CONTEXTO DA INVESTIGACIÓN.	Etapas no desenvolvemento dunha investigación. Análise de contido.
2.- CONCEPTOS EN DOCUMENTACIÓN E INFORMACIÓN CIENTÍFICA.	Documentación, documento, fonte documental, tipos de documentos e fontes documentais, documento de referencia, linguaxes documentais e indización.
3.- AS FONTES DOCUMENTAIS.	Fontes documentais primarias: literatura convencional (nivel básico, avanzado), literatura non convencional. Fontes documentais secundarias: nivel básico, nivel avanzado. Fontes documentais terciarias: nivel básico, nivel avanzado.
4.- TECNOLOXIA DA INFORMACIÓN.	A procura documental (procedementos, bases de datos, procura en Artes Escénicas e Animación Cultural). Os Centros de Documentación. Institucións e sistemas de información documental en Artes Escénicas e Animación Cultural.
5.- O INFORME DE INVESTIGACIÓN.	Necesidades e características. Organización e etapas. Estilos de publicacións de la APA.
6.- MODELOS PRACTICOS DE BUSQUEDA DOCUMENTAL.	Hemeroteca, catálogos, bases de datos (Eric, Medline, PsylInfo, Current Contents, Csic-Isoc, Scopus).

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	6	12	18
Prácticas en aulas de informática	6	18	24
Prácticas autónomas a través de TIC	0	1	1
Titoría en grupo	4	12	16
Observación sistemática	4	12	16

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Sesión maxistral	A metodoloxía a empregar no que a esta materia refírese ten un carácter eminentemente teórico - práctico. A sesión maxistral utilizarase puntualmente para clarificar os contidos que revistan maior dificultade técnico - metodolóxica para, a continuación, presentar situacións que exemplifiquen o contido do exposto. As clases teóricas constitúen o elemento máis importante de transmisión dos coñecementos sobre a materia. Por clases teóricas cabe entender aquelas en as que a docencia se focaliza na exposición dos contidos correspondentes aos distintos temas do programa do curso. O seu obxectivo é proporcionar coñecementos tanto conceptuais como procedimentais acerca dos distintos temas é por iso que, en función da natureza destas, será necesario presentar diferentes tipos de explicación (presentación de definicións, exposición de procedementos, desenvolvemento de técnicas de análises). En xeral, para asegurar a comprensión e dominio da metodoloxía científica farase unha introducción a cada tema, con aclaración da terminoloxía e os conceptos máis importantes, achegando un apoio bibliográfico xeneral e específico. De todas as maneiras o tipo de clase teórica vai estar en función dos diferentes bloques do programa, xa que algúns deles van esixir por parte do profesor a elaboración dun material máis esquemático. Como complemento, entregaranse unha serie de diagramas que resumen os conceptos fundamentais explicados en cada tema e realizaranse unha serie de exercicios prácticos, de forma intercalada, o que confire á exposición un carácter teórico-práctico que forza necesariamente ao alumno tanto á asimilación como á participación e discusión. Nas exposicións teóricas farase uso do encerado, proxector de transparencias, ordenador e cañón.
Prácticas en aulas de informática	A materia de Introducción a Investigación Científica e Métodos de Investigación nas Ciencias Humanas e Sociais debe conferir tanto duns coñecementos como dunhas habilidades aos alumnos da mesma, por iso require unha metodoloxía didáctica que combine a información coa adquisición dunhas destrezas que permiten por en práctica os contidos que se imparten. Unha forma práctica de resolver estas dúas esixencias da materia consiste en dotar á materia dunhas horas de prácticas a través das TIC. Por clases prácticas cabe entender aquelas en que a docencia se focaliza na aplicación dos contidos propios das clases teóricas a casos particulares. O seu obxectivo é o de posibilitar e/ou favorecer un adestramento na utilización dos coñecementos previamente explicados. En xeral, as prácticas teñen a finalidade de exemplificar o contido teórico. Van encamiñadas esencialmente a que o alumno realice transferencias de aprendizaxe de cada ciclo á aplicación práctica do método implicado. Recorrerase a situacións reais de investigación, á simulación de problemas de investigación e a estudos específicos de informes. No desenvolvemento das prácticas a través das TIC cabe destacar: Hemeroteca, catálogos, bases de datos (Eric, Medline, PsycInfo, Current Contents, Scisearch, Scopus..).
Prácticas autónomas a través de TIC	
Tutoría en grupo	Entrevistas que o alumno mantén co profesor da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	1. Presencial e especializada: pequenos grupos. Organización e revisión dos traballos de grupo e outras cuestións de interese, na propia aula e dentro do horario da materia. 2. Virtual: individual. Asesoramento realizado a través da plataforma Tem@, do teléfono e do correo electrónico, especialmente pensada para alumnas/os non asistentes, aínda que tamén pode usarse como asesoría complementaria para asistentes. 3. Ordinaria: individuais ou en pequeno grupo, de carácter voluntario. Pódese aclarar ou asesorar cuestións académicas, profesionais ou persoais do alumnado.
Prácticas en aulas de informática	1. Presencial e especializada: pequenos grupos. Organización e revisión dos traballos de grupo e outras cuestións de interese, na propia aula e dentro do horario da materia. 2. Virtual: individual. Asesoramento realizado a través da plataforma Tem@, do teléfono e do correo electrónico, especialmente pensada para alumnas/os non asistentes, aínda que tamén pode usarse como asesoría complementaria para asistentes. 3. Ordinaria: individuais ou en pequeno grupo, de carácter voluntario. Pódese aclarar ou asesorar cuestións académicas, profesionais ou persoais do alumnado.
Tutoría en grupo	1. Presencial e especializada: pequenos grupos. Organización e revisión dos traballos de grupo e outras cuestións de interese, na propia aula e dentro do horario da materia. 2. Virtual: individual. Asesoramento realizado a través da plataforma Tem@, do teléfono e do correo electrónico, especialmente pensada para alumnas/os non asistentes, aínda que tamén pode usarse como asesoría complementaria para asistentes. 3. Ordinaria: individuais ou en pequeno grupo, de carácter voluntario. Pódese aclarar ou asesorar cuestións académicas, profesionais ou persoais do alumnado.
Probas	Descrición
Observación sistemática	1. Presencial e especializada: pequenos grupos. Organización e revisión dos traballos de grupo e outras cuestións de interese, na propia aula e dentro do horario da materia. 2. Virtual: individual. Asesoramento realizado a través da plataforma Tem@, do teléfono e do correo electrónico, especialmente pensada para alumnas/os non asistentes, aínda que tamén pode usarse como asesoría complementaria para asistentes. 3. Ordinaria: individuais ou en pequeno grupo, de carácter voluntario. Pódese aclarar ou asesorar cuestións académicas, profesionais ou persoais do alumnado.

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Sesión maxistral	A avaliación da docencia da aula levarse a cabo co seguimento das actividades propostas; a avaliación da docencia práctica, mediante control da participación (mínimo de asistencia do 70%, en ambas sesións), ademais de calquera outro requisito esixido para o seu desenvolvemento.	10
Prácticas en aulas de informática	- Estudio de los temas de la asignatura. - Participación en grupos de estudio. - Interacción con los compañeros. - Búsqueda de información y datos en Internet u otras fuentes documentales. - Realización de las tareas prácticas en el aula.	10
Observación sistemática	- Demostración de la utilización y dominio de los conocimientos disponibles en los documentos trabajados en el aula para contrastar las propias ideas, apoyarlas y fundamentarlas. - Comprensión de las ideas básicas contenidas en los materiales utilizados y analizados. - Elaboración de expresión de las ideas propias argumentadas o Capacidad de escucha y receptividad para la mejora del rendimiento académico. - Crítica razonada de posiciones y de hechos fundamentados con argumentos, utilizando un vocabulario técnico propio de la materia. - Claridad expositiva, habilidades de comunicación, rigor científico, entre otros. - Estructura correcta de la presentación del proyecto siguiendo las pautas trabajadas en el aula. - Estructura lógica de las ideas en las prácticas y documentos presentados. - Calidad de las aportaciones y expresión de ideas innovadoras, contribuciones en el trabajo en grupo, compromiso en las tareas.	80

Outros comentarios sobre a Avaliación

Bibliografía. Fontes de información

As obras que se citan a continuación constitúen as referencias bibliográficas de consulta que se consideran adecuadas para a preparación dos contidos da materia: <?xml:namespace prefix = "o" ns = "urn:schemas-microsoft-com:office:office" />

1.- Básicas:

Castro Posada, J. A.(2001). *Metodología de la investigación. Fundamentos*. Salamanca: Ediciones Amarú.

Sierra Bravo, R. (2003). *Tesis Doctorales y trabajos de investigación científica*. Madrid: Paraninfo.

Sos Peña, R.(1996). *Técnicas de documentación científica. Teoría y prácticas*. Valencia: Promolibro.

2.- Complementarias:Washington: Autor.

Anguera, M. T.(1981). La observación (I). Problemas metodológicos. En R. Fernández Ballesteros & J. A. Carroble (Eds).*Evaluación conductual: Metodología y aplicaciones*, Madrid, Pirámide, 292 - 333.

Anguera, M.T.; Behar, J.; Blanco, A.; Carreras, M. V.; Losada, J. L.; Quera, V. & Riba, C.(1991). *Metodología Observacional en la Investigación Psicológica. Vol. I. Fundamentación (1)*,Barcelona: Promociones y Publicaciones Universitarias, S.A.

Anguera, M.T.; Behar, J.; Blanco, A.; Carreras, M. V.; Losada, J. L.; Quera, V. & Riba, C.(1993). *Metodología Observacional en la Investigación Psicológica. Vol. II. Fundamentación (2)*, Barcelona: Promociones y Publicaciones Universitarias, S.A.

Anguera, M. T.(1981). La observación (II). Situaciones actuales y de laboratorio. En R. Fernández Ballesteros & J. A. Carroble (Eds).*Evaluación conductual: Metodología y aplicaciones*, Madrid, Pirámide, 334 - 363.

Arnau, J.; Anguera, M. T. & Gómez, J.(1990). *Metodología de la investigación en Ciencias del Comportamiento*. Murcia: Universidad de Murcia.

Ato, M. (1991). *Investigación en ciencias del comportamiento*. Barcelona: P.P.U.

Barlow, D. W. & Hersen, M.(1988). . *Barcelona: Martínez Roca*.

Bernal, A. & Velázquez, M.(1989). *Técnicas de investigación educativa*. Sevilla: Ediciones Alfar.

Blaxter, L.; Hughes, Ch. & Tight, M. (2000). *Cómo se hace una investigación*. Barcelona: Editorial Gedisa.

Campbell, D. & Stanley, J.(1973). *Diseños experimentales y cuasi- experimentales en la investigación social*. Buenos Aires: Amorrortu.

Cordón, J.A.; López, J. & Vaquero, J.R. (2001). *Manual de investigación bibliográfica y documental*. Madrid: Pirámide.

Curas, E.(1991). *Thesaurus. Lenguajes terminológicos*. Madrid: Paraninfo.

Fernández Dols, J. M. & Ortega, J. E.(1980). *Fuentes documentales en Psicología*. Madrid: Debate.

García-Jiménez, M. V. (2000). *Análisis y evaluación de diseños experimentales aplicados a la Psicología*. Barcelona: E.U.B.

Guinchat, C. & Menou, M.(1992). *Introducción general a las ciencias y técnicas de la información y de la documentación*. Madrid:Cindoc (CSIC)/Unesco.

Lasso de la Vega , J.(1980). *Técnicas de investigación y documentación*. Madrid: Paraninfo

López Yepes, J.(1989). *Fundamentos de información y documentación*. Madrid: Eudema.

Martínez Fernández, M.(1994). *Métodos y diseños de investigación en Psicología*. Madrid: Editorial Complutense.

Pascual, J.; Garcia, J. F. & Frías, M. D. (1996). *El diseño y la investigación experimental en Psicología*. Valencia: C.S.V.

Riveros, H. G. & Rosas, L. (1990). *El método científico aplicado a las ciencias experimentales*. México: Trillas.

Salkind, N. J. (1999). *Métodos de investigación*. México: Prentice Hall.

Recomendacións
